

A Professional Qualification Model for Multigrade Teachers

F. Tahmasebi^{*1}, A. Gholtash², S. A. Hashemi³, A. A. Mashinchi⁴

1. PhD Candidate of curriculum development, Islamic Azad University, Lamerd Branch, Lamerd, Iran, 0009000982085995

2. Associate professor, department of educational sciences, Islamic Azad University, Marvdasht Branch, Marvdasht, Iran, 0000000280503710

3. Professor, department of educational sciences, Islamic Azad University, Lamerd Branch, Lamerd, Iran, 0000000238485237

4. Assistant professor, department of educational sciences, Islamic Azad University, Lamerd Branch, Lamerd, Iran, 0000000213327746

ABSTRACT

Background and Objectives: Lack of competence in teachers leads to reduced self-confidence and decreased productivity. The objective of this study was to develop a model of the necessary professional qualification for teachers in multigrade classrooms. Methods: This study utilized a qualitative approach, employing a meta-synthesis strategy and content analysis method. Research was conducted within the realm of professional qualifications for teachers in multigrade classrooms in primary schools between the years 2010-2023. Documents were selected using a census method, with a purposive sampling technique resulting in 33 selected items based on the Prisma checklist. Data collection was continued until information saturation was achieved. The validity of the findings was confirmed through multivariate analysis and kappa coefficient. Maxqda version 24 was utilized for document analysis, open code extraction, and final code classification. Findings: The model's key components include: moral competence, communication, competence, subject-specific educational knowledge-based competence, subject-specific knowledge competence, educational competence, self-professional development competence, behavioral competence, biophysical competence, political competence, personality competence, emotional and attitudinal competence, religious-belief competence, general knowledge competence, cultural and social competence, educational management and leadership competence. Conclusion: The professional qualification model for multi-grade teachers has 15 components that are appropriate for the current needs of the teaching profession in multi-grade classrooms.

Keywords:

. Professional competence, teacher, multi-level, elementary, professional competence model

Authors:

1. f.tahmasebi123com@gmail.com

2. abbas-gholtash@iau.ac.ir

3. hmd-hashemi@yahoo.com

4. mashinchilamerd56@gmail.com

Citation (APA): Tahmasebi, F., Gholtash, A., Hashemi, S. A., Mashinchi, A. A. (2024). A Professional Qualification Model for Multigrade Teachers. *The Journal of Theory and Practice in Teachers Education*, 9(4), 97-123.

<https://doi.org/10.48310/tpd.2025.17683.1807>

Received: 2024/12/24

Revised: 2025/02/04

Accepted: 2025/02/13

Published online: 2024/12/21

Publisher: Farhangian University

© The Author(s).

Article type: Research Article

الگوی صلاحیت حرفه‌ای معلمان چندپایه

فاطمه طهماسبی^۱، عباس قلتاش^{۲*}، سید احمد هاشمی^۳، علی اصغر ماشینچی بشمند^۴

۱. دانشجوی دکتری، برنامه‌ریزی درسی، واحد لامرد، دانشگاه آزاد اسلامی، لامرد، ایران، ۰۰۰۹۰۰۰۹۸۲۰۸۵۹۹۵
۲. دانشیار، گروه علوم تربیتی، واحد مرودشت، دانشگاه آزاد اسلامی، مرودشت، ایران، ۰۰۰۰۰۰۰۰۲۸۰۵۰۳۷۱۰
۳. استاد، گروه علوم تربیتی، واحد لامرد، دانشگاه آزاد اسلامی، لامرد، ایران، ۰۰۰۰۰۰۰۰۲۳۸۴۸۵۲۳۷
۴. استادیار، گروه علوم تربیتی، واحد لامرد، دانشگاه آزاد اسلامی، لامرد، ایران، ۰۰۰۰۰۰۰۰۲۱۳۳۲۷۷۴۶

چکیده

پیشینه و اهداف: ضعف صلاحیت حرفه‌ای در معلمان موجب کاهش اعتماد به نفس و افت بازده می‌گردد؛ لذا هدف این پژوهش، طراحی الگوی صلاحیت حرفه‌ای معلمان در کلاس‌های چندپایه بود. روش‌ها: پژوهش با رویکرد کیفی، راهبرد فراترکیب و روش تحلیل محتوا انجام شد. حوزه پژوهش، تحقیقات انجام‌گرفته در زمینه صلاحیت حرفه‌ای معلمان در کلاس‌های چندپایه مقطع ابتدایی، در فاصله زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۳ (۲۰۲۳-۲۰۱۰) بود. نمونه‌گیری با شیوه هدف‌مند و انتخاب ۳۳ مورد، با توجه به چک‌لیست پریزما انجام شد. جمع‌آوری اطلاعات تا حد اشباع اطلاعاتی پیش رفت. اعتبار یافته‌ها با چندسوسازی داده‌ها و ضریب کاپا بررسی و تأیید گردید. جهت تجزیه و تحلیل استاد، استخراج کدهای باز و طبقه‌بندی نهایی کدها، از نرم‌افزار مکس کیودا استفاده شد. یافته‌ها: مؤلفه‌های اصلی الگو شامل: صلاحیت اخلاقی، صلاحیت ارتباطی، تسلط بر دانش تربیتی موضوعی، صلاحیت دانش موضوعی، صلاحیت تربیتی، صلاحیت توسعه حرفه‌ای، صلاحیت رفتاری، صلاحیت زیستی بدنی، صلاحیت سیاسی، صلاحیت شخصیتی، صلاحیت عاطفی و نگرشی، صلاحیت عبادی-اعتقادی، صلاحیت دانش عمومی، صلاحیت فرهنگی و اجتماعی، صلاحیت مدیریت و رهبری آموزشی بود. نتیجه‌گیری: الگوی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان چندپایه، دارای ۱۵ مؤلفه می‌باشد که با نیازهای روز حرفه معلمی در کلاس‌های چندپایه متناسب است.

واژه‌های کلیدی:

صلاحیت حرفه‌ای
معلم
چندپایه
ابتدایی
الگوی صلاحیت حرفه‌ای

۱. نویسندگان:

1. f.tahmasebi123com@gmail.com
2. abbas-gholtash@iau.ac.ir
3. hmd-hashemi@yahoo.com
4. mashinchilamerd56@gmail.com

استناد به این مقاله: طهماسبی، فرهاد؛ قلتاش، عباس؛ هاشمی، سیداحمد و ماشینچی بشمند. علی اصغر. (۱۴۰۳). الگوی صلاحیت حرفه‌ای معلمان چندپایه. توسعه حرفه‌ای معلم، ۹(۴)، ۹۷-۱۲۳.

DOI: 10.48310/tpd.2025.17683.1807

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۱۱/۱۶
تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۱۰/۰۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۰۴
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۱/۲۵

نوع مقاله: پژوهشی

© نویسندگان.

ناشر: دانشگاه فرهنگیان

مقدمه

رشد برابر فرصت‌های آموزشی، یکی از مهم‌ترین شرایط غلبه بر بی عدالتی اجتماعی، کاهش نابرابری اجتماعی و شرط تقویت رشد اقتصادی و کارایی در اقتصاد جهانی و دانش‌بنیان کنونی است (Heidari Naqdali et al., 2022)، با وجود اهمیت و ضرورت برخورداری همه انسان‌ها و بویژه کودکان، از حق آموزش برابر و باکیفیت، هنوز در بسیاری از نقاط جهان و ایران، کودکان در اثر عواملی چون فقر، جنسیت، درآمد والدین، سکونت در مناطق محروم و دورافتاده، کمبود مدرسه و کمبود معلم، از فرصت‌های برابر آموزشی محروم هستند. از این رو در مناطق محروم و کم‌جمعیت روستایی، سیاست توسعه مدارس چندپایه در دستور کار سیاست‌گذاران آموزشی بسیاری از کشورها قرار گرفته است (Tayoni & Abocejo, 2023). طبق آمار سال ۱۴۰۱ حدود هفتصد هزار دانش‌آموز و بیش از پنجاه هزار معلم در کلاس‌های چندپایه مشغول فعالیت هستند (Pour Qayumi, 2022). آموزش چندپایه یک استراتژی برای بهبود و دسترسی به آموزش باکیفیت در آموزش ابتدایی است و به موقعیت‌هایی دلالت دارد که تعدادی دانش‌آموز از چند پایه مختلف و با جنسیت‌های متفاوت، در یک کلاس که تحت آموزش یک معلم قرار دارد، حضور دارند (Daga, 2021). با وجود اهمیتی که مدارس چندپایه در حل مشکلاتی نظیر دسترسی دانش‌آموزان به مدرسه و کاهش ترک تحصیل در مناطق دورافتاده دارند، کمبود یا فقدان تجهیزات آموزشی، کمبود الگوی آموزشی ویژه چندپایه، نبود برنامه درسی و محتوای ویژه چندپایه، کمبود نیروی انسانی با جربه و کارآمد، دوزبانگی فراگیران، زمان محدود، کمبود فضا و مواردی از این قبیل، ازجمله چالش‌هایی است که مدارس فوق با آن‌ها روبه‌رو هستند. از این میان، معضل کمبود نیروی انسانی آموزش‌دیده و یا کافی نبودن شایستگی و توانمندی معلمان چندپایه، از مهم‌ترین موانعی است که رویکرد چندپایه را تهدید می‌کند (Rafiei, 2022). اغلب معلمان کلاس‌های چندپایه، فاقد صلاحیت‌های لازم برای حضور در این کلاس‌ها هستند، زیرا در این زمینه تجربه‌ای نداشته و آموزش کافی نیز دریافت نکرده‌اند (Membreve, 2018). کمبود صلاحیت‌ها و مهارت‌های لازم و به‌روز در معلمان، موجب کاهش اعتماد به نفس، کاهش سطح انرژی و علاقه، ضعف حافظه، افسردگی و فشار روانی، خشم، پرخاش‌گری، بیزاری از کار و به تبع آن، کاهش صبر و بردباری، ظرافت در کار، تسلط کم بر کار و افت بازده می‌گردد (hmadifar, & Abdolmaleki, 2023).

انگستروم و همکاران (Engeström et al, 2006) عنوان می‌کنند که مفهوم صلاحیت حرفه‌ای به‌عنوان یک مفهوم پیچیده، به راحتی قابل تعریف نیست. انترا (Antera, 2021) صلاحیت حرفه‌ای را به‌عنوان مجموعه‌ای از دانش‌ها، مهارت‌ها، ارزش‌ها و نگرش‌هایی که به‌عنوان یک پتانسیل در افراد وجود دارد و تحت شرایط خاص، فعال می‌شود، به فعلیت می‌رسد، شکل می‌گیرد و توسعه می‌یابد، تعریف کرده است. محبی و همکاران (Mohebi Mohebi et al., 2022) صلاحیت‌های معلمی را شامل توانایی‌های علمی، مهارت‌های تدریس، مدیریت کلاس، و ارتباطات مؤثر با دانش‌آموزان و

والدین میدانند که به چهار بُعد اصلی: ۱. دانش: شامل تسلط بر محتوای درسی و روش‌های تدریس ۲. مهارت‌ها: شامل مهارت‌های تدریس، مدیریت کلاس و استفاده از فناوری‌های آموزشی ۳. نگرش‌ها و ارزش‌ها: شامل تعهد به حرفه معلمی، علاقه به یادگیری مداوم، و اخلاق حرفه‌ای ۴. شخصیت و اخلاق: شامل ویژگی‌های شخصیتی مانند صبر، خلاقیت و توانایی برقراری ارتباط مؤثر، تقسیم می‌کنند. مرتضوی (Mortazavi, 2021)، صلاحیت‌های حرفه‌ای مورد نیاز دوره آموزش ابتدایی را در شش مضمون اصلی: ۱. خصوصیات معلمی ۲. نگرش‌های معلمی ۳. دانش‌های معلمی ۴. توانایی‌های معلمی ۵. مهارت‌های معلمی ۶. به‌روز بودن علمی معلم، طبقه‌بندی می‌کند.

بهمن نیا (Bahmannia, 2020) الگوی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمی را در سه حوزه: ۱. دانش، با نه طبقه دانش تلفیقی، فرهنگی و بومی، اطلاعات شغلی، فناوریانه و ارتباطی، سنجش و ارزشیابی، تخصصی، برنامه درسی و محتوای آموزشی، راهبردها و مهارت‌های تدریس و روانشناختی ۲. مهارت: با سه طبقه فردی، آموزشی، ارتباطی اجتماعی ۳. نگرشی و عاطفی: با سه طبقه عمومی، فردی و توانایی شخصیت، طراحی نمود. ماجدی و همکاران (Majedi et al, 2018) صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان را در پنج بعد شامل: دانش حرفه‌ای (دانش پداگوژی، برقراری ارتباط، تخصصی سازمانی و خودشناسی)، مهارت‌های حرفه‌ای (مهارت تدریس، برقراری ارتباط مؤثر، کار تیمی، فناوریانه و ارزشیابی)، توانایی‌های حرفه‌ای (تفکر خلاق، تفکر انتقادی، حل مسئله، توانایی ذهنی/تحلیلی، رهبری)، نگرش‌های حرفه‌ای (یادگیری مادام‌العمر، نگرش معلمی، خود/دگرباوری مثبت، نگاه دموکراسی، دیدگاه دانش‌آموزمحوری) و ویژگی‌های حرفه‌ای (اخلاقی، رفتاری، عاطفی، و ارتباطی) طبقه‌بندی نمودند. ترکمند (Turkmandi 2017) در پژوهشی، دانش، مهارت، نگرش و توانایی را به‌عنوان ابعاد صلاحیت حرفه‌ای معلمان معرفی نمود. همچنین با توجه به یافته‌ها نتیجه گرفت که معلمان شایسته و حرفه‌ای قبل از هر چیزی باید از دانش محتوایی کافی و لازم برخوردار باشند. عسکری متین و کیانی (Askari Matin & Kiani, 2018) الگوی معیار صلاحیت حرفه‌ای معلمی در تراز جمهوری اسلامی ایران را شامل ساحت‌های هفتگانه: ۱. برنامه‌ریزی و آماده‌سازی برای آموزش ۲. برنامه‌ریزی و طراحی برای یادگیری ۳. مدیریت پیرامون و محیط یادگیری ۴. آموزش اثربخش ۵. مسئولیت سازمانی و توسعه حرفه‌ای ۶. سرمایه اجتماعی و فعالیت فرهنگی ۷. معنویت، اخلاق و خداباوری می‌داند. طبق نتایج پژوهش پایمردی (Paymardi, 2022) صلاحیت‌های حرفه‌ای آموزگاران ابتدایی در قالب ۱۳ بعد اصلی شامل: صلاحیت تدریس، صلاحیت پژوهشی، صلاحیت زیبایی‌شناسانه، صلاحیت دیالوژیک، صلاحیت سواد رسانه‌ای، صلاحیت اخلاقی، صلاحیت تربیتی، صلاحیت روانی-عاطفی، صلاحیت علمی، صلاحیت نظارتی، صلاحیت کار آفرینی، صلاحیت ارزیابی و صلاحیت خودتأملی طبقه‌بندی می‌شود. مرادیان (Moradian, 2021) ابعاد توسعه حرفه‌ای معلمان در کلاس‌های چندپایه را در چهار مؤلفه آموزشی، پرورشی، خدماتی و فردی شناسایی نمود. زوار و همکاران (Zavar, 2022) در پژوهشی به شناسایی و دسته‌بندی شش مضمون اصلی: صلاحیت‌های

معلمی در کلاس چندپایه، کارکردهای عدم برنامه‌ریزی و تأمین منابع انسانی، مسائل برنامه آموزشی، رفاه و امکانات، پشتیبانی و ارزش نهادن به کلاس‌های چندپایه و مزایای کلاس‌های چندپایه و ۱۱ زیر مضمون: روش‌های تدریس، کلاس‌داری، مشکلات دانش‌آموزان کلاس‌های چندپایه، مشکلات معلمان کلاس‌های چندپایه، مشکلات خانواده‌های دانش‌آموزان کلاس‌های چندپایه، محتوا و اجرای برنامه درسی، دست‌مزد معلمان و هزینه مدارس، کاستن از مشکلات کلاس‌های چندپایه، بهبود و افزایش بهره‌وری کلاس‌های چندپایه، جنبه‌های مثبت مربوط به معلمان و جنبه‌های مثبت مربوط به دانش‌آموزان اقدام نموده‌اند. نتایج پژوهش بدخشان طرقي و همکاران (Badakhshan Toroghi et al., 2022) نشان داد که در کیفیت‌بخشی به کلاس‌های چندپایه، ۵ مضمون اصلی شامل صلاحیت حرفه‌ای و ویژگی‌های مرتبط با معلم، خانواده، وضعیت فیزیکی کلاس و مدارس، سیاست‌های کلان آموزشی و مضامین مرتبط با فراگیران نقش دارد. احمدی فر و عبدالملکی (Ahmadifar, & Abdolmaleki, 2023) توجه به تفاوت‌های فردی، دادن فرصت به دانش‌آموزان برای درگیری با محتوا، استفاده از فناوری اطلاعات در تدریس، استفاده از آزمایشگاه و فعالیت‌های عملی در تدریس، پرداختن به فعالیت‌های عملی درون‌کلاسی، میزان توجه به فعالیت‌های عملی برون‌کلاسی و استفاده از روش‌های تدریس متنوع متناسب با مخاطب و محتوا را از جمله ویژگی‌های معلمان کلاس‌های چندپایه برشمردند. گودفری و وندر (Godfrey & Wonder, 2023) عنوان می‌کنند مسئولان و معلمان شاغل در کلاس‌های چندپایه، آموزشی در این زمینه ندیده‌اند؛ حتی راهنمایان و بازرسان مدارس که باید به آن‌ها پشتیبانی آموزشی چندپایه ارائه دهند، فاقد آموزش در تعلیم و تربیت چندپایه هستند.

همان‌طور که مرور پژوهش‌های انجام‌شده نشان داد در زمینه صلاحیت حرفه‌ای معلمان در مقاطع مختلف، پژوهش‌هایی انجام شده است، اما صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان چندپایه، هم در عرصه پژوهش، هم در عرصه عمل، مورد غفلت قرار گرفته است. پژوهش‌های انجام‌شده در چندپایه، بیشتر یا به چالش‌ها، مزایا و معایب این کلاس‌ها پرداخته‌اند، یا به توسعه حرفه‌ای و شایستگی‌های مورد نیاز آموزگاران چندپایه اشاره کرده‌اند که زیرمجموعه صلاحیت حرفه‌ای است. محدود پژوهش‌هایی نیز در این زمینه به ارزیابی صلاحیت حرفه‌ای معلمان چندپایه بر اساس صلاحیت‌های کلی برای معلمان پرداخته‌اند. هرچند مشخص نمودن صلاحیت‌های مورد نیاز معلمان کلاس‌های چندپایه می‌تواند به بهبود فرایند یاددهی و یادگیری، پرورش مهارت‌های دانش‌آموزان طبق ساحت‌های ششگانه تعلیم و تربیت و بالا رفتن کیفیت زندگی کاری آموزگاران این پایه‌ها منجر شود؛ پژوهشی که به‌طور خاص به صلاحیت‌های مورد نیاز معلمان کلاس‌های چندپایه بپردازد و الگوی ساخت‌مدار و نظام‌مندی برای صلاحیت حرفه‌ای معلمان چندپایه ارائه کند در دسترس پژوهش‌گران قرار نگیرد؛ لذا این پژوهش، با هدف طراحی الگوی صلاحیت حرفه‌ای برای معلمان

چندپایه به دنبال پاسخ به این سؤال است که الگوی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان چندپایه چه مؤلفه‌هایی دارد؟

روش شناسی پژوهش

این پژوهش با هدف طراحی الگوی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در کلاس‌های چندپایه، با رویکرد کیفی انجام پذیرفت.

در گام اول و به دنبال پاسخ به این سؤال که «الگوی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در کلاس‌های چندپایه دارای چه مؤلفه‌هایی است؟» منابع و تناسب آن‌ها با ماهیت پژوهش بررسی شد. در گام دوم، از فراترکیب سندلوفسکی و باروسو (Sandelowski & Barroso, 2007) بهره گرفته شد. به این شکل که پژوهش‌گر در آن به دنبال تصمیم‌گیری در مورد این بود که کدام یک از منابع موجود، مناسب با پدیده و موضوع تحقیق است. جهت دستیابی به نتایج پژوهش‌های معتبر، پایگاه‌های داده اسکوپوس، ساینس دایرکت، امرالد، اشپرینگر، اریک، نورمگز، مگ‌ایران، پژوهش‌گاه اطلاعات و مدارک علمی ایران مورد واکاوی قرار گرفتند. جهت جست‌وجوی رو به عقب از قسمت «مراجع» و همچنین برای جست‌وجوی رو به جلو از قسمت «استناد شده توسط» بهره گرفته شد. کلیدواژه‌های مربوط به «الگوی صلاحیت حرفه‌ای معلمان، صلاحیت حرفه‌ای معلمان، صلاحیت حرفه‌ای معلمان در دوره ابتدایی، صلاحیت حرفه‌ای معلمان در کلاس‌های چندپایه و کلاس‌های چندپایه» به زبان فارسی و لاتین جست‌وجو شد. پس از جست‌وجوی نظام‌مند و بررسی دقیق تعداد ۶۳ پژوهش که با معیارهای شمول پژوهش، هم‌خوانی داشتند انتخاب شد و در گام سوم، جهت ارزیابی کیفیت، مورد بررسی قرار گرفتند. درنهایت فرایند جست‌وجو و ارزیابی تا رسیدن به اشباع داده‌ها ادامه پیدا کرد. برای اطمینان از اینکه پژوهش‌های شناسایی و انتخاب‌شده از معیارهای ورود (مرحله اول) برخوردار باشند، در یک فرایند غربالگری دومرحله‌ای، داوری و گزینش شدند؛ بررسی کیفی پژوهش‌ها از نظر روش اجرا و نحوه گزارش‌دهی بر اساس بیانیه پریزما (Moher, 2015) انجام شد. برای تأمین اعتبار پژوهش، تمام اسناد را دو ارزیاب با استفاده از چک لیست‌های موجود، ارزیابی کرده و موارد اختلاف، به فرد سوم ارجاع داده می‌شد که کدام پژوهش بماند یا از مطالعه حذف شود. درنهایت، ۳۳ پژوهش؛ که بر اساس توافق نظر میان پژوهش‌گران به بیش از ۸۰ درصد عناوین چک‌لیست اشاره کرده بودند، در فرایند فراترکیب باقی ماندند و وارد مرور نظام‌مند شدند. پس از بررسی پژوهش‌های نهایی، با استفاده از تکنیک تحلیل محتوای کیفی، در گام چهارم، داده‌های جمع‌آوری‌شده، با بهره‌گیری از تکنیک دسته‌بندی یافته‌ها و تکنیک کمی فراچکیده‌نویسی که مورد نظر سندلوفسکی و باروسو (Sandelowski & Barroso, 2007) نیز می‌باشد و تکنیک طبقه‌بندی که از جمله تکنیک‌های مهم تحلیل داده‌ها در فراترکیب محسوب می‌گردد، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. پژوهش‌ها بر اساس مرجع مربوط به هر پژوهش، شامل نام و نام خانوادگی

محقق یا محققان، عنوان و سال انتشار، طبقه‌بندی شدند. در مرحله پنجم، به ترکیب کدهای باز استخراج‌شده پرداخته شد. سپس استعاره‌های جدیدی که از این مقولات، شکل گرفته بود در یک شکل گسترده‌تر با یکدیگر ترکیب شده و در کنار یکدیگر قرار گرفتند. در گام ششم، اعتبار یافته‌ها، توسط محقق، بر اساس بازگشت به عقب و مطالعه مجدد فرایند و منابع و یافته‌های پژوهش، صورت گرفت. اعتبار داده‌ها با استفاده از تکنیک‌های اعتبارپذیری و انتقال‌پذیری، از طریق خودبازبینی پژوهش‌گران و چندسوسازی داده‌ها و اعتمادپذیری، با هدایت دقیق جریان جمع‌آوری اطلاعات و چندسوسازی پژوهش‌گران، تعیین شد. برای اطمینان بیشتر، از روش توافق بین دو کدگذار و ضریب کاپا استفاده شده است. ضریب کاپا برابر با $89/54$ محاسبه شده است که نشان می‌دهد نتایج پژوهش در بخش کیفی، از قابلیت اطمینان خوبی برخوردار است.

حوزه پژوهش؛ مقالات چاپ‌شده در مجلات معتبر و پایان‌نامه‌هایی است که در رابطه با صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان، صلاحیت معلمان چندپایه و کلاس‌های چندپایه، به صورت کمی یا کیفی و آمیخته، در فاصله زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۳ (۲۰۲۳-۲۰۱۰) انجام شده و به صورت توصیفی یا با ارائه الگو مطرح شده‌اند. حیطه جغرافیایی مدنظر پژوهش‌گر، برای بررسی مسئله مورد نظر، پژوهش‌های مربوط به کل قاره‌ها است. انتخاب اسناد با نمونه‌گیری به شیوه هدفمند انجام شد. جمع‌آوری اطلاعات تا حد اشباع اطلاعاتی پیش رفت. ابتدا متن هرکدام از پژوهش‌ها جهت برداشت کلی و میزان ارتباط آن به موضوع پژوهش، یک‌بار به صورت اجمالی، مطالعه شده و سپس به صورت مضمونی، این واحدها تحلیل شده و کدگذاری شدند. بعد از اتمام فرایند واحدهای تحلیل، در مرحله دوم (کدگذاری محوری) این کدها بر اساس شباهت یا قرابتی که با یکدیگر دارند، مقوله‌بندی شده و درنهایت در مرحله سوم (کدگذاری انتخابی) ابعاد اصلی و زیرطبقه‌ها، از داده‌های کیفی استخراج شدند. در جدول شماره ۱ فهرست پژوهش‌های مشمول فراترکیب، مشاهده می‌شود. جهت تجزیه و تحلیل اسناد، استخراج کدهای باز و طبقه‌بندی نهایی کدها، از نرم‌افزار Maxqda24 استفاده شد. پژوهش‌گر در تمامی مراحل پژوهش و به‌طور ویژه، حین انتقال اطلاعات از پژوهش‌های مختلفی که در رساله استفاده شده است، خود و گروه فراترکیب را ملزم به رعایت ملاحظات اخلاقی نموده است.

جدول (۱) فهرست پژوهش‌های مشمول فراترکیب

ردیف	نام پژوهش‌گر و سال انتشار	عنوان پژوهش
۱	بدخشان طرقي و همکاران، ۱۴۰۱ (Badakhshan Toroghi et al., 2022)	شناسایی عوامل تأثیرگذار بر کیفیت‌بخشی به کلاس‌های چندپایه دوره ابتدایی
۲	برومند، ۱۴۰۰ (Boroumand, 2021)	طراحی الگوی سنجش صلاحیت‌های معلمان مدارس ابتدایی براساس سند تحول بنیادین آموزش و پرورش

ادامه جدول (۱) فهرست پژوهش‌های مشمول فراترکیب

ردیف	نام پژوهش‌گر و سال انتشار	عنوان پژوهش
۳	بهارى بابایی، ۱۳۹۶، Bahari Babaei, (2018)	شناسایی چالش‌های آموزشی کلاس‌های چندپایه عشایری شهرستان لالی
۴	بهمن نیا، ۱۳۹۹ (Bahmannia, 2020)	طراحی و اعتباریابی الگوی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمی در آموزش و پرورش دوره ابتدایی
۵	ترکمن‌دی، ۱۳۹۶ (Turkmandi, 2017)	شناسایی و اولویت‌بندی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان ابتدایی شهرستان بیجار
۶	حیدری نقدعلی و همکاران، ۱۴۰۱ (Heidari Naqdali et al., 2022)	تدوین الگوی توسعه حرفه‌ای معلمان چندپایه مبتنی بر نظریه داده‌بنیاد
۷	رفیعی، ۱۴۰۰ (Rafiei, 2021)	طراحی الگوی شایستگی‌های معلمان کلاس‌های چندپایه در دوره ابتدایی و تحلیل محتوای درس کلاس‌های چندپایه در دانشگاه فرهنگیان-رویکرد ترکیبی
۸	زارع خورمیزی و همکاران، ۱۳۹۹ (Zare-Khormezi et al., 2020)	راهبردهای برقراری ارتباط مؤثر در کلاس‌های چندپایه مبتنی بر تجارب زیسته معلمان
۹	زار و همکاران، ۱۴۰۱ (Zavar et al., 2022)	تجارب زیسته معلمان از تدریس در کلاس‌های چندپایه
۱۰	شرقی، ۱۳۹۸ (Sharqi, 2018)	طراحی الگوی توسعه حرفه‌ای معلمان ابتدایی با رویکرد آینده‌پژوهی
۱۱	طاهرپور کلانتری و همکاران، ۱۴۰۱ (Taherpourkalantari et al., 2022)	الگوی مفهومی توسعه حرفه‌ای معلمان ابتدایی با رویکرد آینده‌پژوهی
۱۲	عبدی، ۱۳۹۸ (Abdi, 2019)	بررسی مشکلات اجرای برنامه درسی در کلاس‌های چندپایه منطقه موسیان
۱۳	عسکری متین و کیانی، ۱۳۹۷ (Askari Matin & Kiani, 2018)	الگوی معیار صلاحیت حرفه‌ای معلمی در تراز جمهوری اسلامی ایران
۱۴	غلامی اندراتی، ۱۳۹۸ (Gholami Andrati, 2019)	تدوین مدل استاندارد صلاحیت حرفه‌ای معلمان دوره متوسطه دوم
۱۵	قوجالی، ۱۳۹۸ (Ghochali, 2019)	شناسایی و رتبه‌بندی مشکلات آموزشی و غیرآموزشی کلاس‌های چندپایه شهرستان چالدران با استفاده از روش دلفی و فازی
۱۶	کریمی و غفوری، ۱۳۹۷ (Karimi & Ghafouri, 2017)	مزیت‌ها و محدودیت‌های کلاس‌های چندپایه براساس تجارب زیسته معلمان کلاس‌های چندپایه

ادامه جدول (۱) فهرست پژوهش‌های مشمول فراترکیب

ردیف	نام پژوهش‌گر و سال انتشار	عنوان پژوهش
۱۷	کلیدری، ۱۳۹۹، (Kalidari, 2019)	شناسایی اثربخش‌ترین شیوه تدریس کلاس‌های چندپایه عشایر (مورد مطالعه: آموزش و پرورش منطقه رضویه)
۱۸	الماسیان، ۱۳۹۵ (Almasian, 2016)	آسیب‌شناسی آموزش در کلاس‌های چندپایه از دیدگاه معلمان مدارس چندپایه ابتدایی شهرستان دلفان
۱۹	مرادیان، ۱۴۰۰ (Moradian 2021)	بررسی و تعیین مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان کلاس‌های چندپایه
۲۰	مرتضوی، ۱۴۰۰ (Mortazavi 2021)	واکاوی صلاحیت‌های حرفه‌ای مورد نیاز معلمان دوره آموزش دوران ابتدایی شهرستان بهبهان
۲۱	Ballesteros & Ocampo, 2016	best practices of multigrade teaching in luna, apayao, philippines
۲۲	Casserly, Tiernan & Maguire, 2019	Primary teachers' perceptions of multi-grade classroom grouping practices to support inclusive education
۲۳	Daga, 2021	Challenges and Indulgences behind Multigrade Teaching: A Case Study
۲۴	Engin, 2018	The Opinions of the Multigrade Classroom Teachers on Multigrade Class Teaching Practices
۲۵	Erden, 2020	Teaching and Learning in Multi-graded Classrooms
۲۶	Mirando, 2012	A trail towards academic Excellence
۲۷	Montalbo et al, 2021	Teachers' Experiences in Multi-Grade Instruction: A Meta-Synthesis
۲۸	Msimanga, 2020	Teaching and Learning in Multi-Grade Classrooms: The LEPO Framework
۲۹	Mulaudzi, 2016	"Challenges experienced by teachers of multi-grade classes in primary schools at Nzhele East Circutt," Master Thesis, University of South Africa
۳۰	Naparan, Alinsug, 2021	Classroom Strategies of multigrade teachers
۳۱	Norfa, 2019	Multigrade Teachers Competencies of Datal Basak Ip Integrated School: Basis for Professional Development Plan
۳۲	Sampson & Condy, 2016	One teacher's experiences of teaching reading in an urban multigrade foundation phase class
۳۳	Taole & Mncube, 2012	Multi-grade Teaching and Quality of Education in South African Rural schools: Teachers' Experiences
۳۴	Taole, 2020	Diversity and inclusion in rural South African multigrade classrooms
۳۵	Thephavongsa, 2018	Enhancing the Teaching Skills of the Multi-Grade Teachers through Lesson Study

یافته‌های پژوهش

یافته‌های مربوط به سؤال اول پژوهش، ناظر به مؤلفه‌های الگوی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در کلاس‌های چندپایه در مرحله اول، منجر به ۲۲۹ کد باز شد. در مرحله بعد، کدهای استخراج‌شده با توجه به تشابه معنایی دسته‌بندی شده و با توجه به مفهوم کدهای هردسته، نام مناسب هر طبقه انتخاب شد (جدول ۲). در گام بعدی، با توجه به ماهیت اکتشافی بودن مطالعه، استعاره‌ها و کدهای اصلی مورد استفاده در هر بخش، با سایر استعاره و کدها در گزارش‌های مختلف، مقایسه شد و از آنجا که زبان مورد استفاده در ترکیب، علاوه بر گستردگی، وضوح و اعتبار، در مقایسه با استعاره‌های مورد استفاده در مطالعات اولیه، باید استعاره‌های جدید را در بر گیرد، محقق، با ارائه کدهای گزینشی جدید، حوزه جدیدی را بازطراحی کرده است. پیش از ارائه، محقق با مطالعه عمیق منابع پیشین و جست‌وجوی نقاط قوت و ضعف آن‌ها، روند شکل‌گیری الگوی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان را در ۵۰ کد محوری و ۱۵ کد گزینشی، ترسیم نموده است. تمامی کدهای باز، محوری و گزینشی پژوهش، در جدول شماره ۲ مشاهده می‌شود.

جدول (۲) نتایج سه مرحله کدگذاری (باز، محوری و گزینشی)

ردیف	کدهای باز	کدهای محوری	کدهای گزینشی
۱	توجه به ارزش‌ها رعایت اصول اخلاقی و تزکیه وجدان کاری اخلاق حرفه‌ای فداکار و دلسوز	اخلاق مداری	صلاحیت اخلاقی
۲	مهارت زبانی و فرازبانی و فن بیان صدای رسا مهارت و توانایی کلامی و غیر کلامی برای انتقال مفاهیم	فن بیان	
۳	داشتن ارتباطات میان‌فردی و درون‌فردی توانایی ارتباط با جامعه محلی و روستایی مدیریت روابط انسانی با گروه‌های مختلف ارتباطات شبکه‌ای با گروه‌های مختلف در جامعه هوش اجتماعی	ارتباط با جامعه پیرامونی	صلاحیت ارتباطی
۴	برقراری ارتباط مستمر با اولیا برگزاری جلسه آموزش اولیا	ارتباط با والدین	
۵	توانایی برقراری ارتباط مؤثر با دانش‌آموز بهره‌گیری از مفاهیم و زبان متناسب با سن و سوابق‌دانش‌آموزان و راهنمایی آنان ارتباط با دانش‌آموز در ایام تعطیلات مهارت پرسش و پاسخ در کلاس درس	ارتباط با دانش‌آموزان	

ادامه جدول (۲) نتایج سه مرحله کدگذاری (باز، محوری و گزینشی)

ردیف	کدهای باز	کدهای محوری	کدهای گزینشی
۶	ارتباط با سایر معلمان داشتن تعامل اجتماعی با همکاران تعامل با اجتماع علمی	ارتباط با همکاران	صلاحیت ارتباطی
۷	استفاده از معلم‌یار و شیوه خلیفه‌گری برای استفاده از دانش‌آموزان مستعد پایه‌های بالاتر برای تدریس و کمک به دانش‌آموزان پایه‌های پایین‌تر تعامل و هم‌فکری با دیگر معلمان چندپایه با شرکت در کلاس‌های ضمن خدمت توانایی ادغام و تلفیق دانش‌آموزان پایه‌های مختلف در فعالیت‌های ورزشی و هنری، جهت تبادل تجربه و تعامل در این زمینه شرکت دادن همه فراگیران در مباحث و فعالیت‌های کلاسی نگرش دانش‌آموز محور مشارکت فراگیران در تدریس	تسلط بر آموزش مشارکتی	
۸	آینده‌پژوهی در سیاست‌های آموزش و پرورش مهارت حل مسئله مهارت پژوهش و پژوهشی مهارت‌های تفکر مهارت ژرف‌نگری عمل فکورانه و ادغام عمل و پژوهش انجام فعالیت‌های مرتبط با اقدام‌پژوهشی مهارت مطالعه و تحقیق	مهارت پژوهش‌گری	صلاحیت تسلط بر دانش تربیتی موضوعی
۹	توانایی ارتباط دروس با جامعه محلی و ملموس کردن مطالب و بومی‌سازی دروس به‌عنوان قلاب تدریس رعایت توالی منطقی، هنگام ارائه مطالب و تلفیق دروس چند پایه درسی با یکدیگر توانایی سازمان‌دهی محتوای برنامه درسی برای ارائه در کلاس چندپایه توجه برابر به دروس مختلف در پایه‌های مختلف توانایی استخراج نقشه مفهومی از محتوا مشخص نمودن سرفصل‌های اصلی آموزش، در قالب سناریوهای یادگیری	سازمان‌دهی محتوای مخصوص چندپایه	

ادامه جدول (۲) نتایج سه مرحله کدگذاری (باز، محوری و گزینشی)

ردیف	کدهای باز	کدهای محوری	کدهای گزینشی
۱۰	آشنایی با اصول کلی برنامه‌ریزی درسی و آموزشی در کلاس‌های چندپایه و نحوه انطباق برنامه درسی با شرایط چندپایگی مهارت تدوین طرح درس ویژه چندپایه توانایی طراحی برنامه درسی منعطف و سیال طراحی برنامه‌های درسی مبتنی بر تلفیق مهارت در طراحی و برنامه‌ریزی آموزشی برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های علم‌یاتی مدرسه (آموزشی، فرهنگی، تربیتی و اجتماعی)	دانش برنامه‌ریزی و طراحی آموزشی در کلاس چندپایه	صلاحیت تسلط بر دانش تربیتی موضوعی
۱۱	آگاهی از راهبردهای ارزشیابی در کلاس‌های چندپایه تجزیه و تحلیل منظم و توجه به فرایند نتایج ارزشیابی و به‌کارگیری آن توانایی طراحی سؤال و سنجش مناسب از محتوای یادگیری دانش‌آموزان آشنایی با شیوه‌های مختلف تجزیه و تحلیل نتایج یادگیری	دانش ارزشیابی در کلاس چندپایه	
۱۲	آگاهی از فناوری‌های نوین آموزشی در کلاس‌های چندپایه مهارت چگونگی تولید و ارائه محتوا آشنایی با رسانه‌های ارتباطی تسلط بر فناوری و اینترنت و فضای مجازی استفاده بهینه از امکانات الکترونیکی هوشمندسازی محیط فیزیکی مدرسه آشنایی با سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای آموزش مجازی آشنایی با وسایل کمک آموزشی مهارت استفاده از فناوری و فضای مجازی در امر آموزش تقویت و بهبود مهارت‌های حوزه فناوری با توجه به تغییرات روز (به‌روزآوری) آشنایی با ابزارهای تولید محتوای الکترونیک	دانش فناوری	صلاحیت تسلط بر دانش موضوعی
۱۳	آگاهی از استراتژی‌های تدریس در کلاس‌های چندپایه آگاهی از نحوه آموزش به کودکان دوزبانه یک‌پارچه‌سازی آموزش و فرایند یاددهی یادگیری توسعه فکری، علمی و حرفه‌ای تدریس تسلط بر روش و موضوعات درسی و ارائه محتوای آموزشی دانش مرتبط با راهبردهای یادگیری دانش‌آموزان شکل‌دهی توجه انتخابی فراگیران و دوری از آموزش سخنران‌محور	دانش تدریس در کلاس چندپایه	

ادامه جدول (۲) نتایج سه مرحله کدگذاری (باز، محوری و گزینشی)

ردیف	کدهای باز	کدهای محوری	کدهای گزینشی
۱۴	تسلط بر روش‌های تدریس و دروس شش پایه تحصیلی و تجربه آموزشی کلاس‌های چندپایه یادگیری مهارت ارتباط‌دادن محتواهای آموزشی به زندگی واقعی دانش‌آموزان آشنایی با روش‌ها و رویکردهای جدید تدریس و تدریس در کلاس معکوس آشنایی با روش‌های یادگیری خودراهبر، مشارکتی و آموزش همتامحور برای استفاده در کلاس درس	تسلط بر روش‌های نوین تدریس در کلاس چندپایه	صلاحیت تسلط بر دانش موضوعی
۱۵	اشراف به تمام محتوای کتاب‌های درسی در شش پایه تحصیلی دانش مناسب از انسجام محتوایی و ارتباط افقی و عمودی دروس پایه‌های مختلف برای تلفیق دروس نقد و بررسی کتب درسی	دانش محتوا	
۱۶	توجه به تناسب ترکیب جنسیتی و سنی دانش‌آموزان تقسیم کار چیدمان و فضای فیزیکی کلاس	سازمان‌دهی کلاس درس	
۱۷	ایجاد فرصت‌هایی برای یادگیری فردی توانایی ایجاد فرهنگ یادگیری جمعی بین دانش‌آموزان فراهم کردن فرصت مناسب برای یادگیری تسهیل‌گر یاددهی و یادگیری تغییرات کلاسی برحسب نیاز برخی دانش‌آموزان	مدیریت فرایند یاددهی و یادگیری	
۱۸	آشنایی با روش‌های چینش کلاس با توجه به پایه‌های مختلف در کلاس، محل نصب تخته کلاسی و... در کلاس‌های چندپایه آشنایی با انواع شیوه‌های گروه‌بندی در کلاس‌های چندپایه توانایی مدیریت و نظارت بر تعامل دانش‌آموزان پایه‌های مختلف با یکدیگر در کلاس درس مهارت مدیریت کلاس درس چندپایه اقتدار مثبت	مدیریت کلاس درس چندپایه	
۱۹	مهارت ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان پایه‌های مختلف حین تدریس توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان پایه‌های مختلف در کلاس درس توجه به هویت دانش‌آموزان انتظارات معقول از دانش‌آموزان با توجه به شرایط خاص آن‌ها	شناخت ویژگی‌ها و تفاوت‌های دانش‌آموزان	

ادامه جدول (۲) نتایج سه مرحله کدگذاری (باز، محوری و گزینشی)

ردیف	کدهای باز	کدهای محوری	کدهای گزینشی
۲۰	آشنایی با امور اداری آشنایی با قوانین و مقررات و دستورالعمل‌های شغلی و پایبندی به آن‌ها آشنایی با استانداردهای مهارت شغلی و شایستگی در کلاس‌های چندپایه	تسلط بر قوانین شغلی	صلاحیت تسلط بر دانش موضوعی
۲۱	داشتن ذهن فلسفی آموزش مهارت شناخت خود و دیگران به دانش‌آموزان حضور ذهن خردورزی بصیرت داشتن و بصیرت‌بخشی توانایی ذهنی تحلیل احساس خودکارآمدی با انعطاف‌پذیری شناختی توانمندی شناختی آمادگی پذیرش و ایجاد چالش و برطرف‌سازی آن در آموزش داشتن شناخت نسبت به تفاوت آموزش کلاس‌های تک و چندپایه	صلاحیت روانشناختی	صلاحیت تربیتی
۲۲	شناخت مفاهیم اساسی نظریه‌ها و رویکردهای تربیتی در رشته تخصصی خود آشنایی با فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی دانش پداگوژی آشنایی با اصول اولیه روان‌شناسی توجه به روان‌شناسی کودکان هنگام تدریس اهمیت دادن به تقویت تشویق و تنبیه متناسب با شرایط	دانش تعلیم و تربیت	
۲۳	پرورش تفکر انتقادی و پرسش‌گری در دانش‌آموزان شاگردپروری ایفای نقش مشاوره‌ای	مهارت تربیتی	
۲۴	استمرار در مطالعه و ارتقای سطح علمی خود آموزش و یادگیری مداوم و مادام‌العمر	یادگیرنده مادام‌العمر	صلاحیت توسعه
۲۵	استفاده از تجارب پیش‌کسوتان و تجارب اساتید دانشگاه بهره‌گیری از سازمان‌ها و نشریات حرفه‌ای به‌عنوان منابع، جهت رشد خود توسعه صلاحیت‌های دانشی توسعه سرمایه فکری	توسعه مهارت‌های شغلی	حرفه‌ای خود

شرکت در کارگاه‌های آموزشی و جلسات دانش‌افزایی			
ادامه جدول (۲) نتایج سه مرحله کدگذاری (باز، محوری و گزینشی)			
ردیف	کدهای باز	کدهای محوری	کدهای گزینشی
۲۶	نظم و تعهد داشتن انضباط کاری و مستند نمودن اقدامات وظیفه‌شناسی و مسئولیت‌پذیری در شغل جدیت و تلاش در فرایند تعلیم مبتکر و تلاش‌گر برقراری عدالت در فرایند تدریس و آموزش	تعهد شغلی و سازمانی	صلاحیت رفتاری
	رعایت هنجارهای اسلامی و عفاف‌گرایی رعایت هنجارهای جامعه سلامت اجتماعی و عدم سوءپیشینه رعایت هنجارهای محلی و اخلاق اجتماعی الگو بودن رعایت ادب سازمانی	سلامت رفتاری	
۲۸	اهمیت به کلاس ورزش سلامت جسمی نشاط و شادابی احساس سلامت روحی و روانی و عدم عقده‌های درونی	سلامت روحی و جسمی	صلاحیت زیستی بدنی
	یادگیری دانش استفاده از محیط زیست نگهداری از محیط زیست	حفظ محیط زیست	
۳۰	آشنایی با سواد سیاسی و سیاست‌های کلی و کلان کشور مشارکت در هدف‌گذاری در آموزش و پرورش تأثیرگذاری سیاسی مهارت تجزیه و تحلیل مسایل و دیدگاه‌های مختلف اجتماعی نگرش دموکراسی آشنایی با مسایل سیاسی داخلی و خارجی قدرت تجزیه و تحلیل مسایل سیاسی	سواد سیاسی	صلاحیت سیاسی
	نوآوری مهارت‌های تفکر خلاق	خلاقیت	
۳۲	دارای روحیه انعطاف‌پذیری مهارت سازگاری با شرایط	انعطاف‌پذیری	صلاحیت شخصیتی
	آراسته خوشبو پوشش مناسب	بودن ظاهر مناسب	
۳۴	فروتنی	تواضع و نرم‌خویی	

خوش خلقی			
مهربانی و صمیمیت			
ادامه جدول (۲) نتایج سه مرحله کدگذاری (باز، محوری و گزینشی)			
ردیف	کدهای باز	کدهای محوری	کدهای گزینشی
۳۵	سعه صدر چشم‌پوشی (اغماض) از خطاهای سهوی و یا عمدی فراگیران	بردباری	صلاحیت
۳۶	داشتن اعتماد به نفس بالا خودارزیایی دانش خودشناسی	خودآگاهی	شخصیتی
۳۷	خویش‌داری و کنترل عواطف شخصی برخورداری از هوش هیجانی هوش عاطفی	ثبات عاطفی	
۳۸	جامعه‌پذیری و احساس تعلق به سازمان احساس خوشنودی و مفید بودن از عضویت در سازمان	تعلق سازمانی	صلاحیت
۳۹	نگرش مثبت به چندپایگی و وقایع آن انگیزش و علاقه به شغل معلمی توانایی ایجاد نگرش‌ها، رفتارها و ارزش‌های مثبت در بین دانش‌آموزان ایجاد انگیزه امید به آینده	نگرش مثبت و خوش‌بینی	عاطفی و نگرشی
۴۰	تربیت دینی و داشتن ایمان تسلط بر مبانی عقیدتی باور به ارزش‌های انقلاب توجه به ایام‌الله توجه به درس قرآن آموزش احکام	صلاحیت اعتقادی	صلاحیت عبادی - اعتقادی
۴۱	دینداری آگاهانه	صلاحیت عبادی	
۴۲	آشنایی با مکاتب مختلف، از جمله اسلام آشنایی با دانشمندان و خبرگان آشنایی با زبان‌های خارجی آشنایی با معلمان برجسته در طول تاریخ آشنایی با تاریخ تعلیم و تربیت تاریخ ایران و جهان	دانش و اطلاعات عمومی	صلاحیت دانش عمومی
۴۳	آشنایی با زبان محلی دانش‌آموزان احترام به ایدئولوژی‌ها تشخیص تفاوت‌های قومی، فرهنگی و مذهبی دانش‌آموزان و	دیدگاه چندفرهنگی	صلاحیت فرهنگی و اجتماعی

احترام به آن‌ها

ادامه جدول (۲) نتایج سه مرحله کدگذاری (باز، محوری و گزینشی)

ردیف	کدهای باز	کدهای محوری	کدهای گزینشی
۴۴	ترویج نگرش‌های مثبت در مدرسه و جامعه ترویج رفتارهای مثبت در مدرسه و جامعه اشاعه فرهنگ اسلامی در جامعه انتقال هنجارهای اجتماعی تأثیرگذاری اجتماعی آشنایی با حقوق مدنی، شهروندی آموزش شهروندی	صلاحیت اجتماعی	
۴۵	آشنایی با فرهنگ غنی اسلامی- ایرانی آشنایی با فرهنگ ایرانی و فرهنگ عمومی آشنایی با میراث فرهنگی در سطح محلی و ملی آشنایی با فرهنگ مدرسه آشنایی با فرهنگ محلی و بومی و زندگی روستایی	صلاحیت فرهنگی	صلاحیت فرهنگی و اجتماعی
۴۶	مراسم آغازین تولد ترویج فرهنگ کتاب‌خوانی، تجهیز کتاب‌خانه کلاسی برگزاری توجه به جشن‌ها	مختصر دانش‌آموزان کلاسی اردوها	توجه به امور فرهنگی در مدرسه
۴۷	اهمیت دادن به صنایع دستی اهمیت دادن به بخش کشاورزی اهمیت دادن به صرفه‌جویی و حفاظت از منابع طبیعی	سواد اقتصادی	
۴۸	مدیریت زمان توانایی جابه‌جایی، یعنی تغییر تدریس از یک پایه به پایه دیگر در زمان کوتاه	مدیریت زمان	
۴۹	ترغیب اولیا به همکاری در کارهای مدرسه تقویت حس مشارکت مشارکت در انجمن‌های صنفی کار پژوهشی و آموزشی مشترک همکاری تیمی و مشارکتی استفاده از سبک‌های مشارکتی در مدیریت مشارکت با اجتماع بیرونی و نهادهای اجتماعی	مشارکت‌پذیری و مدیریت مشارکت‌ها	صلاحیت مدیریت و رهبری آموزشی
۵۰	داشتن دانش کافی در زمینه مدیریت آموزشی	مهارت مدیریت و	

توانایی ایفای نقش‌های مدیریتی در صورت مدیرآموزگار بودن رهبری
مدیریت و رهبری فعالیت‌های آموزشی

در این مطالعه، از روش فراترکیب به منظور ارائه الگوی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان چندپایه دوره ابتدایی استفاده شد. محقق به کمک منابع مشمول در فرایند پژوهش، ۲۶۸ کد آزاد را در فرایند پژوهش به دست آورد که پس از بررسی‌های دقیق پژوهش‌گر، ۲۲۹ کد باز، متناسب با موضوع پژوهش، مورد استفاده قرار گرفت. ۵۰ کد محوری حاصل از دسته‌بندی کدهای باز، پس از بررسی، در ۱۵ کد گزینشی، طبقه‌بندی شدند. کدهای گزینشی و محوری شامل: ۱. صلاحیت اخلاقی (اخلاق مداری) ۲. صلاحیت ارتباطی (فن بیان، ارتباط با جامعه پیرامونی، ارتباط با والدین، ارتباط با دانش‌آموزان و ارتباط با همکاران) ۳. صلاحیت تسلط بر دانش تربیتی موضوعی (تسلط بر آموزش مشارکتی، مهارت پژوهش‌گری، سازمان‌دهی محتوا مخصوص چندپایه، دانش ارزشیابی در کلاس چندپایه، دانش برنامه‌ریزی و طراحی آموزشی در کلاس چندپایه) ۴. صلاحیت دانش موضوعی (دانش فناوری، دانش تدریس در کلاس چندپایه، تسلط بر روش‌های نوین تدریس در کلاس چندپایه، دانش محتوا، سازمان‌دهی کلاس درس، مدیریت کلاس درس چندپایه، شناخت ویژگی‌ها و تفاوت‌های دانش‌آموزان در کلاس چندپایه، تسلط بر قوانین شغلی، مدیریت فرایند یاددهی و یادگیری در کلاس چندپایه) ۵. صلاحیت تربیتی (صلاحیت روان‌شناختی، دانش تعلیم و تربیت، مهارت تربیتی) ۶. صلاحیت توسعه حرفه‌ای خود (یادگیرنده مادام‌العمر، توسعه مهارت‌های شغلی)، ۷. صلاحیت رفتاری (تعهد شغلی و سازمانی، سلامت رفتاری) ۸. صلاحیت زیستی بدنی (سلامت روحی و جسمی، حفاظت از محیط زیست) ۹. صلاحیت سیاسی (سواد سیاسی) ۱۰. صلاحیت شخصیتی (خلاقیت، انعطاف‌پذیری، ظاهر مناسب، تواضع و نرم‌خویی، بردباری، خودآگاهی) ۱۱. صلاحیت عاطفی و نگرشی (ثبات عاطفی، تعلق سازمانی، نگرش مثبت و خوش‌بینی) ۱۲. صلاحیت عبادی- اعتقادی (صلاحیت اعتقادی، صلاحیت عبادی) ۱۳. صلاحیت دانش عمومی (دانش و اطلاعات عمومی) ۱۴. صلاحیت فرهنگی و اجتماعی (دیدگاه چندفرهنگی، صلاحیت اجتماعی، صلاحیت فرهنگی، توجه به امور فرهنگی در مدرسه، سواد اقتصادی) ۱۵. صلاحیت مدیریت و رهبری آموزشی (مهارت مدیریت و رهبری، مدیریت زمان، مشارکت‌پذیری و مدیریت مشارکت‌ها) بود که درواقع مؤلفه‌های الگوی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان چندپایه می‌باشند. الگوی مفهومی پژوهش که دربرگیرنده کدهای گزینشی است در شکل ۱ مشاهده می‌شود.

شکل (۱) الگوی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان چندپایه

بحث و نتیجه گیری

در راستای پاسخ به سؤال پژوهش مبنی بر این که؛ الگوی صلاحیت حرفه‌ای معلمان در کلاس‌های چندپایه دوره ابتدایی چه مؤلفه‌هایی دارد؟ نتایج نشان داد مؤلفه‌های اصلی الگو شامل این موارد می‌شود: ۱. صلاحیت اخلاقی ۲. صلاحیت ارتباطی ۳. صلاحیت تسلط بر دانش تربیتی موضوعی ۴. صلاحیت دانش موضوعی ۵. صلاحیت تربیتی ۶. صلاحیت توسعه حرفه‌ای خود ۷. صلاحیت رفتاری ۸. صلاحیت زیستی بدنی ۹. صلاحیت سیاسی ۱۰. صلاحیت شخصیتی ۱۱. صلاحیت عاطفی و نگرشی ۱۲. صلاحیت عبادی- اعتقادی ۱۳. صلاحیت دانش عمومی ۱۴. صلاحیت فرهنگی و

اجتماعی ۱۵. صلاحیت مدیریت و رهبری آموزشی. مؤلفه‌های فوق با موارد عنوان شده در الگوهای عسکری متین و کیانی (Askari Matin & Kiani, 2018)، ترکمن‌دی (Turkmandi, 2017) بهمن نیا (Bahmannia, 2020)، ماجدی و همکاران (Majedi et al., 2019) و مرتضوی (Mortazavi, 2021) هم‌سو است. این الگو با فراترکیب پژوهش‌های پیشین طراحی شده؛ لذا از جامعیت کافی برخوردار است و مؤلفه‌های آن، با نیازهای روز حرفه معلمی در کلاس‌های چندپایه متناسب می‌باشد. معلمان برای داشتن کارایی و اثربخشی بیشتر در کلاس‌های چندپایه نیازمند برخورداری از صلاحیت‌های پانزده‌گانه فوق هستند. از آنجا که مؤلفه‌های به‌دست‌آمده، با الگوهای بومی و آموزه‌های بین‌المللی در زمینه صلاحیت حرفه‌ای معلمان هم‌سو است، معلمان با استفاده از مؤلفه‌های فوق می‌توانند به خودارزیابی پرداخته و ضمن آگاهی از نقاط قوت و ضعف عملکرد خود و مشخص نمودن برنامه رشد خود و قرار گرفتن در مسیر توسعه و بالندگی حرفه‌ای، در راستای کسب و تقویت صلاحیت‌های مورد نیاز بکوشند.

طبق یافته‌های پژوهش، صلاحیت اخلاقی، یکی از مؤلفه‌های الگوی صلاحیت حرفه‌ای معلمان چندپایه است و شامل مواردی چون: توجه به ارزش‌ها، رعایت اصول اخلاقی و تزکیه، وجدان کاری، اخلاق حرفه‌ای و فداکاری و دلسوزی می‌باشد. نرفا و همکاران (Norfa, 2019) و برومند (Boroumand, 2021) نیز هم‌سو با یافته‌های پژوهش، یکی از صلاحیت‌های مورد نیاز معلم را داشتن صلاحیت اخلاقی می‌دانند. از دیگر مؤلفه‌های الگو، صلاحیت ارتباطی است که به مجموعه‌ای از مهارت‌ها و توانایی‌ها اطلاق می‌شود که به معلمان کمک می‌کند تا به‌طور مؤثر با دانش‌آموزان، والدین، همکاران و جامعه ارتباط برقرار کنند. این صلاحیت، شامل جنبه‌های مختلفی چون فن بیان، ارتباط با جامعه پیرامونی، ارتباط با والدین، ارتباط با دانش‌آموزان و ارتباط با همکاران می‌شود. نتایج پژوهش برومند (Boroumand, 2021) و شرقی (Sharqi, 2019) هم‌سو با یافته‌های پژوهش، داشتن فن بیان، رفیعی (Rafiei, 2021) و نرفا و همکاران (Norfa, 2019) ارتباط معلم با جامعه پیرامونی، بدخشان‌طرقی و همکاران (Badakhshan Toroghi et al., 2022) و دگا (Daga, 2021) به ضرورت ارتباط مستمر والدین با معلم، مرادیان (Moradian, 2021) و ترکمن‌دی (Turkmandi, 2017) بر اهمیت ارتباط معلم با فراگیران و همکاران تأکید می‌کنند. تسلط بر دانش تربیتی موضوعی، یکی دیگر از مؤلفه‌های الگوی صلاحیت حرفه‌ای معلمان است، شولمن، دانش موضوعی- تربیتی را آمیخته‌ای از دانش موضوعی و دانش تربیتی توصیف کرده است که معلم را در تدریس محتوا به درک روشنی از چگونگی سازمان‌دهی و سازگارسازی مفاهیم برای طیف گسترده‌ای از فراگیرانی با توانایی‌ها، علاقه‌مندی‌ها و سبک‌های یادگیری متفاوت، می‌رساند (Koehler & Mishra, 2009). توانایی در سازمان‌دهی محتوای مخصوص چندپایه، تسلط بر دانش برنامه‌ریزی و طراحی آموزشی، تسلط بر دانش ارزشیابی، تسلط بر آموزش مشارکتی و مهارت پژوهش‌گری از ویژگی‌هایی است که معلم کلاس چندپایه باید دارا باشد.

نتایج پژوهش‌های زیر، هم‌سو با یافته‌های پژوهش حاضر هستند:

انجین (Engin, 2018) و سمپسون و کندی (Sampson & Condry, 2016): توانایی تنظیم محتوا برای کلاس‌های چندپایه؛ تیفاونسا (Thephavongsa, 2018) و میراندو (Mirando, 2012): تسلط بر الگوهای طراحی آموزشی، تطبیق آن‌ها با شرایط چندپایگی و استفاده در تنظیم برنامه‌های آموزشی کلاس‌های چندپایه؛ اردن (Erden, 2020) و رفیعی (Rafiei, 2021): تسلط بر راهبردهای ارزشیابی در کلاس‌های چندپایه، با دادن مسئولیت بیشتر به فراگیران، استفاده مؤثرتر از والدین سنجی، هم‌سال‌سنجی و خودسنجی؛ برومند (Boroumand, 2021) و بالستروز و اکامپو (Ballesteros & Ocampo, 2016): تسلط بر رویکردهای آموزش مشارکتی؛ شرقی (Sharqi, 2019) و برومند (Boroumand, 2021): مهارت پژوهش‌گری معلم.

از دیگر صلاحیت‌های مورد نیاز معلمان در کلاس چندپایه، تسلط بر دانش موضوعی یا محتوایی است، منظور از دانش محتوایی، میزان تسلط معلم به موضوعات علمی بوده و به‌عنوان یکی از ارکان اساسی برای ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری شناخته می‌شود که شامل دانش فناوری، دانش تدریس، تسلط بر روش‌های نوین تدریس، دانش محتوا، سازمان‌دهی کلاس درس، مدیریت فرایند یاددهی و یادگیری، مدیریت کلاس درس چندپایه، شناخت ویژگی‌ها و تفاوت‌های دانش‌آموزان و تسلط بر قوانین شغلی می‌باشد.

هم‌سو با یافته‌های این پژوهش، بهاری بابایی (Bahari Babaei, 2017) و تاول و منکوب (Taole & Mncube, 2012) داشتن توانایی و مهارت تدریس و تسلط بر انواع روش تدریس، دانش تدریس، استفاده از شیوه‌های مؤثر مدیریت کلاس چندپایه، و دانش محتوا، مرتضوی (Mortazavi, 2021) شناخت ویژگی‌ها و توجه به تفاوت‌های فردی فراگیران، بهمن نیا (Bahmannia, 2020) و عسکری متین و کیانی (Askari Matin & Kiani, 2018) آگاهی معلم از قوانین شغلی را از ویژگی‌های معلمان در کلاس‌های چندپایه ذکر کرده‌اند.

صلاحیت تربیتی یکی دیگر از مؤلفه‌های الگوی صلاحیت حرفه‌ای معلمان چندپایه است؛ ازجمله مؤلفه‌های صلاحیت تربیتی، صلاحیت روانشناختی، مهارت تربیتی و دانش تعلیم و تربیت می‌باشد.

هم‌سو با یافته‌های پژوهش، حیدری نقد علی و همکاران (Heidari Naqdali et al., 2023) توانمندی شناختی، مرادیان (Moradian, 2021) و مرتضوی (Mortazavi, 2021) مهارت تربیتی معلم، عسکری متین و کیانی (Askari Matin & Kiani, 2018) تسلط بر دانش تربیتی، مونتالبو و همکاران (Montalbo et al., 2021) توسعه مداوم دانش‌ها و مهارت‌های معلم را ازجمله مؤلفه‌های صلاحیت تربیتی معلم می‌دانند.

صلاحیت رفتاری (داشتن تعهد شغلی و سازمانی و سلامت رفتاری) یکی دیگر از مؤلفه‌های الگوی طراحی شده می‌باشد. تعهد شغلی و سازمانی به دو مفهوم مهم در حوزه مدیریت منابع انسانی

و رفتار سازمانی اشاره دارد که بر روی عملکرد و رضایت شغلی کارکنان تأثیرگذار است. مرتضوی (Mortazavi, 2021) و برومند (Boroumand, 2021) داشتن تعهد شغلی و سازمانی و نرفا و همکاران (Norfa, 2019) سلامت رفتاری را از ویژگی‌های ضروری معلم دانسته‌اند. صلاحیت زیستی و بدنی که شامل سلامت روحی و جسمی (اهمیت به کلاس ورزش، سلامت جسم، نشاط و شادابی، احساس سلامت روحی و روانی و عدم عقده‌های درونی) و حفظ محیط زیست (یادگیری دانش استفاده از محیط زیست، نگهداری از محیط زیست) است، از دیگر مؤلفه‌های الگوی صلاحیت معلمان می‌باشد. غلامی اندراتی (Gholami Andrati, 2019) و بهمن نیا (Bahmannia, 2020) نیز در پژوهش‌های خود؛ هم‌سو با یافته‌های پژوهش، صلاحیت زیستی و بدنی را از صلاحیت‌های ضروری معلم دانسته‌اند. از دیگر مؤلفه‌های الگوی صلاحیت حرفه‌ای معلمان، صلاحیت و سواد سیاسی است. سواد سیاسی به معنای توانایی درک، تحلیل و مشارکت در مسائل سیاسی و اجتماعی است. این مفهوم، شامل مجموعه‌ای از دانش‌ها، مهارت‌ها و نگرش‌ها است که به افراد کمک می‌کند تا به‌طور مؤثر در فرایندهای سیاسی و اجتماعی شرکت کنند. عسکری متین و کیانی (Askari, 2018) و طاهر پور کلانتری و همکاران (Taherpourkalantari, 2022) نیز در پژوهش‌های خود به ضرورت سواد سیاسی معلمان اشاره نموده‌اند. صلاحیت شخصیتی، به‌عنوان یکی دیگر از مؤلفه‌ها شامل مواردی چون: خلاقیت، انعطاف‌پذیری، ظاهر مناسب، تواضع و نرم‌خویی، بردباری و خودآگاهی می‌باشد. بدخشان طرقي و همکاران (Badakhshan Toroghi et al., 2022) و بهمن نیا (Bahmannia, 2020) انعطاف‌پذیری و تحمل شرایط سخت، ترکمندی (Turkmandi, 2017) و مرتضوی (Mortazavi, 2021) خلاق بودن معلم، عسکری متین و کیانی (Askari, 2018) ظاهر مناسب معلم و کسرلی و همکاران (Casserly et al., 2019) تواضع و نرم‌خویی را از جمله ویژگی‌های مورد نیاز معلمان ذکر کرده‌اند. از مؤلفه‌های الگوی صلاحیت حرفه‌ای معلمان، صلاحیت عاطفی و نگرشی است. داشتن ثبات عاطفی، نگرش مثبت و خوش‌بینی و داشتن تعلق سازمانی از مؤلفه‌های صلاحیت عاطفی و نگرشی معلمان است. بهمن نیا (Bahmannia, 2020) و مرتضوی (Mortazavi, 2021) نیز در پژوهش‌های خود، به اهمیت صلاحیت عاطفی معلم اشاره کرده‌اند. صلاحیت عبادی - اعتقادی از دیگر مؤلفه‌های الگوی طراحی شده است، دین‌داری آگاهانه، تربیت دینی و داشتن ایمان به خداوند متعال، تسلط بر مبانی عقیدتی، باور به ارزش‌های انقلاب، توجه به ایام‌الله، توجه به درس قرآن و آموزش احکام در کلاس درس، از ویژگی‌های معلمان با صلاحیت عبادی و اعتقادی است. صلاحیت عبادی و اعتقادی معلم به مجموعه‌ای از ویژگی‌ها، باورها و رفتارهایی چون توانایی و تمایل او به انجام عبادات و پیروی از اصول دینی و اخلاقی اشاره دارد که معلمان باید در راستای آموزش و تربیت دانش‌آموزان از آن‌ها برخوردار باشند. طاهر پور کلانتری و همکاران (Taherpourkalantari et al, 2022) هم‌سو با یافته‌های پژوهش، ویژگی‌هایی چون دین‌داری آگاهانه، تربیت دینی و داشتن ایمان به خداوند متعال، تسلط بر مبانی عقیدتی و باور به

ارزش‌های انقلاب را از ویژگی‌های مورد نیاز معلمان در کلاس‌های تک و چندپایه می‌دانند. از مؤلفه‌های الگوی صلاحیت حرفه‌ای معلمان چندپایه، صلاحیت دانش عمومی است. دانش عمومی معلم به مجموعه‌ای از اطلاعات، مهارت‌ها و آگاهی‌هایی مثل: آشنایی با مکاتب مختلف، از جمله اسلام، آشنایی با دانشمندان و خبرگان، آشنایی با زبان‌های خارجی، آشنایی با معلمان برجسته در طول تاریخ، آشنایی با تاریخ تعلیم و تربیت و تاریخ ایران و جهان اشاره دارد که معلمان باید از آن برخوردار باشند تا بتوانند به‌طور مؤثر به آموزش و تربیت دانش‌آموزان بپردازند. عسکری متین و کیانی (Askari Matin & Kiani, 2018) نیز تسلط بر دانش عمومی را از ویژگی‌های ضروری معلم می‌دانند. از دیگر صلاحیت‌های مورد نیاز معلم، صلاحیت فرهنگی و اجتماعی است. که به مجموعه‌ای از ویژگی‌ها، دانش‌ها و مهارت‌ها مانند: داشتن دیدگاه چندفرهنگی، صلاحیت اجتماعی، صلاحیت فرهنگی، توجه به امور فرهنگی در مدرسه و سواد اقتصادی اشاره دارد. ترکمندی (Turkmandi, 2017) و غلامی اندراتی (Gholami Andrati, 2019) هم‌سو با یافته‌های پژوهش؛ به اهمیت صلاحیت فرهنگی اجتماعی معلمان چندپایه با توجه به موقعیت خاص این مدارس اشاره نموده‌اند. صلاحیت مدیریت و رهبری آموزشی، از دیگر مؤلفه‌های صلاحیت معلمان است. مدیریت زمان، مشارکت‌پذیری و مدیریت مشارکت‌ها، مهارت مدیریت و رهبری ویژگی‌هایی هستند که یک معلم چندپایه باید داشته باشد. تاول (Taole, 2020) و اینجین (Engin, 2018)، هم‌سو با یافته‌های پژوهش، مهارت مدیریت زمان در کلاس‌های چندپایه، بالستروز و اکامپو (Ballesteros & Ocampo, 2016) بر اهمیت توانایی معلم در جلب مشارکت والدین و جامعه محلی، تسلط بر شیوه‌های مدیریت مشارکتی و مدیریت مشارکت‌ها، مونتالبو و همکاران (Montalbo et al., 2021) مهارت مدیریت کلاس و مهارت‌های مدیرآموزگاری را از جمله مهارت‌های ضروری برای معلم کلاس چندپایه ذکر کرده‌اند.

پیشنهاد می‌شود نظام ارزیابی عملکرد معلمان چندپایه، بر مبنای الگوی صلاحیت‌های حرفه‌ای طراحی شده تنظیم گردد و میزان برخورداری آنان از صلاحیت‌ها به‌طور دقیق و منظم مورد سنجش و ارزیابی قرار گیرد. همچنین در جذب و آموزش دانش‌جومعلمان سهمیه مناطق محروم که بیشتر کلاس‌های آن‌ها چندپایه است، الگوی طراحی شده و مؤلفه‌های آن، مد نظر قرار گیرد. با در نظر گرفتن مؤلفه‌های الگوی طراحی شده، دوره‌های آموزشی تخصصی، بر مبنای نیاز حرفه‌ای معلمان چندپایه، جهت توانمندسازی آن‌ها برگزار شود.

انجام پژوهشی مشابه، در مقاطع دیگر، می‌تواند کامل‌کننده الگوی جامع صلاحیت‌های حرفه معلمی در تمام مقاطع و پایه‌ها باشد. همچنین اعتباریابی الگوی فوق، جهت بررسی بیشتر مؤلفه‌های طراحی شده پیشنهاد می‌گردد.

مشارکت نویسندگان: این مقاله از رساله دکتری نویسنده اول و به راهنمایی نویسنده دوم و مشاوره نویسنده سوم و چهارم استخراج شده است.

تشکر و قدردانی

این مطالعه برگرفته از رساله دکتری در رشته برنامه‌ریزی درسی دانشگاه آزاد واحد لامرد است؛ بدین وسیله از تمامی افرادی که در مراحل مختلف فراترکیب، با پژوهش‌گر، همکاری نموده‌اند، قدردانی می‌گردد.

تعارض منافع

«هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است».

References

- Abdi, S. (2019). A study of the problems of curriculum implementation in multi-level classes in Mosian region. Master's thesis. Shahid Chamran University of Ahvaz, Faculty of Educational Sciences and Psychology. [In Persian].
- Ahmadifar, R., & Abdolmaleki, Sh. (2023). Evaluation of the quality of professional qualifications of multi-grade teachers: a case study (multi-grade teachers in Kurdistan province). *Teacher Professional Development*, 8(3), 65-78. doi: 10.48310/tpd.2024.14755.1510. [In Persian].
- Almasian, S. Z. (2016). Pathology of education in multi-grade classes from the perspective of teachers of multi-grade elementary schools in Delfan city, Lorestan province. Master's thesis. Al-Zahra University (S), Faculty of Psychology and Educational Sciences. [In Persian].
- Antera, S. (2021). Professional competence of vocational teachers: A conceptual review. *Journal vocations and learning*, 14(3), 459-479. <https://doi.org/10.1007/s12186-021-09271-7>.
- Askari Matin, S., Kian, Gh. (2018). A model of teacher professional competence criteria in the Islamic Republic of Iran. *Quarterly Scientific-Research Journal of Education and Training*, 34(2), 3. [In Persian].
- Badakhshan Toroghi, E., Soleyman Pour-O., M., Fazli, R. (2023). Meta-synthesis of quality factors in primary school multi-grade classes, *Education and Training Quarterly*, Year 39, No. 2 (Issue 154), 161 to 184. <http://qjoe.ir/article-۱-۳۱۶۷-fa.html> [In Persian].
- Bahari Babaie, L. (2017). Identifying educational challenges of multi-grade nomadic classes in Elli County in the academic year 2016-2017. Master's thesis. Shahid Rajaei Teacher Training University. [In Persian].
- Bahmannia, H. (2019). Designing and validating a model of professional qualifications in primary education. PhD thesis in the field of curriculum planning, Allameh Tabatabaie University. [In Persian].
- Ballesteros, M., Ocampo, R. (2016). Best practices of multigrade teaching in luna, apayao, Philippines. *International Journal of Novel Research in Education and Learning* Vol. 3, Issue 6, pp: (61-73), Month: November – December 2016, Available at: www.noveltyjournals.com.
- Boroumand, Z. (2021). Designing a model for assessing the qualifications of primary school teachers based on the document of fundamental education transformation. Master's thesis, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Allameh Tabatabaie University. [In Persian].

- Casserly, A.M., Tiernan, B., & Maguire, G. (2019). Primary teachers' perceptions of multi-grade classroom grouping practices to support inclusive education. *European Journal of Special Needs Education*, 34, 617 - 631. DOI:10.1080/08856257.2019.1580835.
- Daga, C. (2021). Challenges and indulgences behind multigrade teaching: A case study challenges and indulgences behind multigrade teaching: A case study. *IOSR Journal of Research & Method in Education*, 11(3), 45-56. <https://doi.org/10.9790/7388-1103074556>.
- Engeström, Y., Pasanen, A., Toivainen, H., & Haavisto, V. (2006). Expansive learning as collaborative concept formation at work. In K. Yamazumi, Y. Engeström, & H. Daniels (Eds.), *New learning challenges: Going beyond the industrial age system of school and work* (pp. 47-77). Kansai University Press.
- Engin, G. (2018). The Opinions of the Multigrade Classroom Teachers on Multigrade Class Teaching Practices (Multiple Case Analysis: Netherlands-Turkey Example). *International Journal of Progressive Education*, 14(1), 177-200. doi.org/10.29329/ijpe.2018.129.13.
- Erden, H. (2020) Teaching and learning in multi-graded classrooms: Is it sustainable? *International Journal of Curriculum and Instruction*, 12, 359-378. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1245296.pdf>.
- Ghochali, A. (2019). Identifying and Ranking Educational and Non-Educational Problems of Multi-Level Classes in Chaldaran County Using Delphi Method and Fuzzy ANP. Master's Thesis. Payam Noor University of East Azerbaijan Province, Payam Noor Center, Bonab. [In Persian].
- Gholami Andrati, K. (2019). Developing a Standard Model of Professional Competency for Secondary School Teachers. PhD Thesis in Educational Sciences - Higher Education Planning - Development Orientation, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Mazandaran. [In Persian].
- Godfrey, J, Wonder, M .(2023) The conundrum of multigrade Teaching in Zimbabwe's satellite primary schools: Quality multi-grade Education crisis, *Cogent Education*, 10:2, 2263639, DOI: 10.1080/2331186X.2023.2263639.
- Heidari Naqdali, J., Javadani, M., Shirvani Shiri, A., Salehabadi, H. (2022). Developing a professional development model for multi-level teachers based on grounded theory. *Curriculum Research*, 13(1), 1-30. doi: 10.22099/jcr.2023.7052. [In Persian].
- Kalidari, A, A. (2019). Identifying the most effective teaching method for multi-grade classes of nomads (Case study: Education in Razavieh region). Master's thesis. Sanabad Golbahar Institute of Higher Education. [In Persian].
- Karimi, M, S., and Ghafouri, K. (2017). The advantages and limitations of multi-grade classes based on the lived experiences of teachers of multi-grade classes. *Teacher Professional Development*, 3(2), 59-74 <https://sid.ir/paper/269636/fa> [In Persian].
- Koehler, M., & Mishra, P. (2009). What is technological pedagogical content knowledge? *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 9(1), 60-70.
- Majedi, P, S, S., Naderi, E., Seif Naraghi, M. (2019). Teacher competencies appropriate to global characteristics and their validation from the perspective of school principals and teachers. *Scientific Quarterly of School Management*, 7(1). doi: 10.34785/J010.1398.309 [In Persian] .
- Membreve, Daria C. (2019). The life of teachers in multigrade class. Retrieved from: <https://www.teacherph.com/life-teachers-multigrade-class/>, March, 2019.
- Mirando, R.L. (2012). A trail towards academic Excellence! Multigrade Instruction's Problems, challenges and best practices of General Luna District, Quezon City, Philippines.

- Mohebi, A., Farhosh, M., Yadolahi, S. (2022). Measuring the dimensions of Iranian teachers' professional qualifications: a consolidated review study. *Educational Innovations*, 21(4), 29-64. doi: 10.22034/jei.2022.294968.2017[In Persian].
- Moher D, Shamseer L, Clarke M, Ghersi D, Liberati A, Petticrew M, et al. Preferred reporting items for systematic review and meta- analysis protocols (PRISMA-P) 2015 statement. *Syst Rev* 2015; 4(1).
- Montalbo, I., Pogoy ,A., Pepito, G., Cabanilla Jr, A. (2021). Teachers' Experiences in Multi-Grade Instruction: A Meta-Synthesis. *Multicultural Education* 7(10):387-397. DOI:10.5281/zenodo.5567812.
- Moradian, Y. (2021). Investigating and determining the components of professional development of teachers of multi-grade classes. *New advances in behavioral sciences* 1400; 6 (54): 411-392. [In Persian].
- Mortazavi, S, A. (2021). Analyzing the professional qualifications needed by the teachers of elementary education in Behbahan city. Master's thesis in educational management and planning, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Allameh Tabatabai University, Tehran. [In Persian].
- Msimanga, M. R. (2020). Teaching and Learning in Multi-Grade Classrooms: The LEPO Framework. *Africa Education Review*, 17(3), 123-141. DOI:10.1080/18146627.2019.1671877.
- Mulaudzi, M. S. (2016). "Challenges experienced by teachers of multi-grade classes in primary schools at Nzhele East Circutt," Master Thesis, University of South Africa .
- Mulryan-Kyne, C. (2004). Teaching and learning in lultigrade classrooms: What teacher say. *Irish Journal of Education*, 35, 5-19. <https://www.jstor.org/stable/30077492?seq=1>
- Naparan, G. & Alinsug, V. (2021). Classroom Strategies of multigrade teachers. *Social Sciences and Humanities Open*, 3(1), 1-6. <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2021.100109>.
- Niknami, M, Karimi, F. (2009). Professional qualifications of general education teachers and providing an appropriate conceptual framework. *Research in Curriculum Planning (Knowledge and Research in Educational Sciences-Curriculum Planning)*, 23(23), 1-22. SID. <https://sid.ir/paper/127489/fa>. [In Persian].
- Norfa A. Monawal, Ramil Z. Catawil, & Vic B. Salinas,(2019). Multigrade Teachers Competencies of Datal Basak Ip Integrated School:Basis for Professional Development Plan.Department of Education –Sarangani.
- Pour Qayumi, A. (2022). Multi-level classes in the language of statistics and figures, *Monthly Journal of Primary Education Growth*, Year 26, No. 1 (Issue 206, October 2001), pp. 26-27[In Persian].
- Rafiei, R. (2022). Designing a competency model for teachers in multi-grade classes and analyzing the content of multi-grade classes. Master's thesis, Shiraz University, Faculty of Educational Sciences and Psychology. [In Persian].
- Ramazan, S. A. (2009). Becoming a teacher in multigrade classes. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(28), 20-39.
- Sampson, C., & Condy, J. (2016). One teacher's experiences of teaching reading in an urban multigrade foundation phase class. *Perspectives in Education*. 34(2), 83- 96. doi:<http://dx.doi.org/10.18820/2519593x/pie.v34i2.7>.
- sandelowski, M., & Barroso, J. (2007). Handbook for synthesizing qualitative research. Springer Publishing Company.

- Sharqi, E. (2019). Designing a Professional Development Model for Elementary Teachers with a Futures Research Approach. Thesis for a Master's Degree in Educational Sciences - Curriculum Planning, Payam Noor University of Mashhad. [In Persian].
- Taherpourkalantari, M., Pourshafei, H., Ayati, M. (2022). A conceptual model of professional development of elementary school teachers with a futures research approach. *Curriculum Research*, 12(1), 1-23. doi: 10.22099/jcr.2022.6762 [In Persian].
- Taole, M. & Mncube, V.S. (2012). Multi-grade Teaching and Quality of Education in South African Rural schools: Teachers' Experiences. South Africa: University of South Africa.
- Taole, M. J. (2020). Diversity and inclusion in rural South African multigrade classrooms. *International Journal of Inclusive Education*, 24(12), 1268-1284. <https://doi.org/10.1080/13603116.2018.1520310>.
- Tayoni, A, C., & Abocejo, F. (2023). The Multigrade Education Program: A Policy Evaluation. 7. 1-6.
- Thephavongsa, S. (2018). Enhancing the Teaching Skills of the Multi-Grade Teachers through Lesson Study. *International Journal of Learning Teaching and Educational Research* 17(4):71-87. DOI:10.26803/ijlter.17.4.5.
- Turkmandi, A. (2017). Identifying and validating the professional qualifications of primary school teachers in Bijar city. Master's thesis, Farhangian University, Shahid Chamran Campus, Tehran. [In Persian].
- Venkatraman, G., Ravi, R., Rajasekaran, R. (2018). International trends in teacher competency research: a review. *International journal of pure and applied mathematics*. 119(7), 2591-2600 .
- Zare-Khormezi, H., Saadatmand, Z., Kashta-Aray, N. (2010). Strategies for establishing effective communication in multi-grade classes based on teachers' lived experiences. *Journal of Education in Law Enforcement Sciences*. Spring, 2010, Volume 7, Issue 25; Pp. 308 – 28 [In Persian].
- Zavar, T., Abdollahi Asl, S., Bahari, P., Delkhosh, V. (2022). Teachers' lived experiences of teaching in multi-grade classes. *Teaching Research*, 10(2), 143-112. doi: <https://doi.org/10.34785/J012.2022.030> [In Persian].

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی